

Sygn. akt IV U 195/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Magdalena Piątkowska

Protokolant : Katarzyna Zych

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 maja 2017 roku w Ś.

sprawy z odwołania **Z. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

z dnia 01 kwietnia 2016r., znak: (...)

z dnia 8 kwietnia 2016r., znak: (...)

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy oraz świadczenie rehabilitacyjne

I zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 01 kwietnia 2016r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje powodowi Z. S. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległ w dniu 04.09.2015r. w kwocie (...)zł.

II zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 8 kwietnia 2016r., znak: (...)w ten sposób, że przyznaje powodowi Z. S. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 100% podstawy wymiaru.

UZASADNIENIE

Powód Z. S. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 1 kwietnia 2016 roku, znak: (...), którą organ rentowy odmówił mu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 4 września 2015 roku oraz od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 8 kwietnia 2016 roku odmawiającej mu wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 4 marca do 30 sierpnia 2016 roku w wysokości 100% podstawy wymiaru, wnosząc o przyznanie mu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy i świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 100% . W uzasadnieniu podniósł, że warunki pracy w dniu zdarzenia nie były odpowiednie dla powoda ze względu na stan jego zdrowia. Ponadto z protokołu powypadkowego wyraźnie wynika, że zdarzenie z dnia 4 września 2015 roku zostało uznane za wypadek przy pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań, podnosząc że organ rentowy nie uznał zdarzenia z dnia 4 września 2015 roku za wypadek przy pracy, gdyż do urazu doszło wskutek przyczyny wewnętrznej tkwiącej w organizmie powoda, tj.: nadciśnienia tętniczego, nikotyzmu i miażdżycy tętnic wieńcowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Z. S. pracuje jako monter - kierowca w Wydziale (...) w W.. Praca powoda polega na wyjazdach autem dostawczym na zlecenie dyspozytora. W dniu 4 września 2015 roku powód rozpoczął pracę na drugiej zmianie od

godziny 14.00 do godziny 22.00. Około godziny 20.00 powód wraz z innymi pracownikami wracał do bazy. W trakcie jazdy ulicą (...) w stronę ulicy (...) powód zmuszony był do gwałtownego hamowania z powodu wyjazdu innego samochodu z prawej strony, który jechał bez włączonych świateł. Powód zdenerwował się zaistniałą sytuacją i zatrzymał pojazd. Po chwili źle się poczuł, zaczął odczuwać bóle w klatce piersiowej, po czym przesiadł się na miejsce pasażera.

W tym samym dniu powód został przyjęty do szpitala i był leczony w Oddziale Kardiologii z rozpoznaniem zawału serca.

U powoda rozpoznano: chorobę niedokrwienną serca, stan po zabiegu przeskrórnej angioplastyki z wszczepieniem stentu do gałęzi okalającej, umiarkowaną niedomykalność zastawki aortalnej, łagodną niedomykalność zastawki mitralnej, nadciśnienie tętnicze, nikotynizm.

W dniu 15 listopada 2016 roku powód przebył ostry zawał serca podwsięrdziowy.

W opinii lekarskiej z dnia 29 marca 2016 roku Główny Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, że główną przyczyną zawału mięśnia sercowego powoda były czynniki ryzyka tego schorzenia takie jak nadciśnienie tętnicze, nikotyzm, miażdżycza tętnic wieńcowych.

Dowód:

- akta ZUS – w załączeniu;
- opinia biegłego sądowego z zakresu medycyny specjalność interna i kardiologia K. P. z dnia 29.08.2016r. k. 21-22;
- zeznania powoda – e protokół z dnia 9.01.2017r. k. 77.

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2016 roku strona pozwana odmówiła powodowi prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu wskazano, że nie uznano zdarzenia z dnia 4 września 2015 roku za wypadek przy pracy, ponieważ do powstania zawału przyczyniły się głównie schorzenia chorobowe.

Następnie decyzją z dnia 8 kwietnia 2016 roku organ rentowy odmówił powodowi wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 4 marca do 30 sierpnia 2016 roku w wysokości 100% podstawy wymiaru.

Dowód:

akta ZUS – w załączeniu.

Uraz stwierdzony po zdarzeniu z dnia 4 września 2015 roku w postaci zawału mięśnia sercowego nastąpił na skutek okoliczności opisanych w protokole powypadkowym i oświadczeniu powoda i wskazane okoliczności były współprzyczyną zawału serca.

Uszczerbek na zdrowiu doznany przez powoda wynosi 10%.

Okoliczności wykonywanej pracy bezpośrednio przed zachorowaniem przyczyniły się do wystąpienia zawału u wnioskodawcy. Stan naczyń wieńcowych oceniony w angiogramie wskazywał na zaawansowane stadium choroby wieńcowej w momencie rozpoznania zawału serca u powoda. Taki stan naczyń wieńcowych nakazuje aby przyjąć, że nawet stosunkowo nieduży stres mógł u powoda zainicjować kaskadę zjawisk prowadzących do zawału serca, w sekwencji zdarzeń: emocje – przyspieszenie akcji serca i wzrost ciśnienia tętniczego – pęknięcie blaszki miażdżycowej w tętnicy wieńcowej – zaburzenia przepływu krwi w tętnicy wieńcowej – ból jako objaw niedotlenienia i zawału serca. U powoda współprzyczyną powstania zawału był proces miażdżycowy, który postępował stopniowo i był potęgowany przez nadciśnienie i nikotyzm. Negatywne emocje w pracy były jedynie współprzyczyną zawału serca. Udział czynnika wewnętrznego i zewnętrznego w wystąpieniu zawału był równoważny.

Zawał przebyty przez powoda w dniu 15 listopada 2016 roku nie ma związku z wypadkiem przy pracy z dnia 4 września 2015 roku i nie zwiększa opiniowanego uszczerbku na zdrowiu. Drugi zawał serca był zachorowaniem nie mającym związku z wypadkiem przy pracy i był wywołany wyłącznie czynnikiem wewnętrznym – niepowstrzymaną progresją procesu miażdżycowego w innej tętnicy wieńcowej. Zawał doznany w 2016 roku nie miał żadnego związku przejściowymi niekorzystnymi czynnikami zewnętrznymi, które były współprzyczyną pierwszego zawału w 2015 roku i nie spowodował zwiększenia doznanego w 2015 roku uszczerbku na zdrowiu.

Z medycznego punktu widzenia jeśli objawy zawału wystąpiły u powoda krótko po zadziałaniu bodźca zewnętrznego w postaci stresu, to należy uwzględnić ten element jako mający znaczenie w zachorowaniu i przyjąć, że był on współprzyczyną zachorowania. Zadziałanie bodźca emocjonalnego jest uznanym elementem wystąpienia zawału, również u osób w mało zaawansowanym stadium choroby wieńcowej. To, że drugi zawał serca wystąpił u powoda bez związku ze stresem nie upoważnia do zignorowania udziału negatywnych emocji w wystąpieniu pierwszego zawału.

Dowód:

- opinia końcowa biegłego sądowego z zakresu medycyny specjalność interna i kardiologia K. P. z dnia 31.10.2016r. k. 37-39;

- opinie uzupełniające z dnia 16.12.2016r. i z dnia 22.03.2017r., k. 62-63, 99.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Zaś oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.

Wysokości stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Natomiast zgodnie z art. 3 ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą: podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, w czasie pozostawania. Zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia wypadkowego przysługują w wysokości 100% podstawy wymiaru (art. 9 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy).

Zatem w niniejszej sprawie Sąd badał, czy zdarzenie z dnia 4 września 2015 roku było wypadkiem przy pracy i czy niezdolność do pracy powoda za okres, w którym odmówiono mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 100 % była spowodowana wypadkiem przy pracy.

Zgodnie z art. 3 ust.1 Ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673) – zwaną dalej „ustawą wypadkową” – za wypadek przy pracy uważa się zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło

w związku z pracą – podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. Przyczyna zewnętrzna zdarzenia jest zatem jedną z trzech przesłanek, których łączne wystąpienie uzasadnia kwalifikację danego zdarzenia jako wypadku przy pracy. Wymaganie zewnętrzności przyczyny oznacza, iż nie może ona tkwić wyłącznie w organizmie poszkodowanego. Ustawa wypadkowa nie przewiduje jednak takiego warunku, aby przyczyna zewnętrzna musiała być jedyną przyczyną doprowadzającą do powstania szkody. Tylko w razie stwierdzenia, że wypadek wywołany był wyłącznie przyczyną wewnętrzną mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, zdarzenie pozbawione jest cech wypadku w pracy. Natomiast w razie ewentualnego wystąpienia dodatkowej i współistniejącej przyczyny pochodzącej z zewnątrz zdarzeniu nie można by odmówić znamion wypadku (SN w sprawie III URN 26/78, OSNCP 1979/6 poz. 128).

W doktrynie i judykaturze podkreśla się też, że cecha ta nie może być rozumiana dosłownie, a tylko tak, by do zespołu przyczyn rozstrzygających o szkodliwym skutku należała również przyczyna zewnętrzna, bez której wypadek nie nastąpiłby. W związku z tym, także zakres skutków wypadku w zatrudnieniu obejmował w dotychczasowej praktyce – poza skutkami bezpośrednimi, tj. spowodowanymi wyłącznie przez przyczynę zewnętrzną, pozostającą w związku z zatrudnieniem – również skutki pośrednie, czyli takie, które nie dadzą się zakwalifikować, jako wyłączny skutek tej przyczyny. Chodzi tu głównie o następstwa towarzyszące działaniu przyczyny zewnętrznej w zakresie czynników wewnętrznych w postaci istniejących już schorzeń, ułomności lub dyspozycji organizmu, które pod wpływem wypadku doznają zaostrzenia, przy czym wymaga się istotnego (znacznego) wpływu wypadku na dalszy rozwój tych schorzeń. Zakres skutków doznanego urazu obejmuje więc wszystkie konsekwencje, jakie spowodował on u poszkodowanego ze względu na stan jego organizmu przed wypadkiem, a nie tylko te, które uraz taki spowodowałby, niezależnie od indywidualnego stanu zdrowia pracownika (por. wyrok Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 stycznia 1961 r. IV NRT 2/60 Państwo i Prawo 1961/11 str. 851 z glosą J. Pasternaka; uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 1968 r. III UZP 1/68 OSNCP 1968/8-9 poz. 140 oraz OSPiKA 1969/3 poz. 57 z glosą T. Świnarskiego; wyrok z dnia 10 lutego 1977 r. III PR 194/76 OSNCP 1977/10 poz. 196; z dnia 16 lutego 1977 r. III PRN 55/76 OSPiKA 1978/12 poz. 217 z glosą G. Bieńka; z dnia 5 lutego 1997 r. II UKN 85/96 OSNAPiUS 1997/19 poz. 386 oraz z dnia 21 maja 1997 r. II UKN 130/97 OSNAPiUS 1998/7 poz. 219).

W niniejszej sprawie organ rentowy twierdził, że zdarzenie z dnia 4 września 2015 roku nie jest wypadkiem przy pracy, gdyż do urazu doszło wskutek przyczyny wewnętrznej tkwiącej w organizmie powoda, tj.: nadciśnienia tętniczego, nikotyzmu i miażdżycy tętnic wieńcowych.

Stwierdzenie okoliczności istotnych dla rozpoznania sprawy w zakresie ustalenia czy zdarzenie z dnia 4 września 2015 roku miało cechy wypadku przy pracy i czy zawał mięśnia sercowego nastąpił na skutek okoliczności opisanych przez powoda i w protokole powypadkowym czy też był następstwem schorzenia samoistnego, jak również ustalenia stopnia procentowego stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu powoda wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego sądowego. Pełne wyjaśnienie spornych okoliczności wymagało bowiem wiadomości specjalnych, jakimi Sąd nie dysponował.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu kardiologii wynika jednoznacznie, iż uraz stwierdzony po zdarzeniu z dnia 4 września 2015 roku w postaci zawału mięśnia sercowego nastąpił na skutek okoliczności opisanych w protokole powypadkowym i oświadczeniu powoda i wskazane okoliczności były współprzyczyną zawału serca, przy czym uszczerbek na zdrowiu doznany przez powoda wynosi 10%.

Biegły wskazał, że stan naczyń wieńcowych wskazywał na zaawansowane stadium choroby wieńcowej w momencie rozpoznania zawału serca u powoda i nakazuje aby przyjąć, że nawet stosunkowo nieduży stres mógł u powoda zainicjować kaskadę zjawisk prowadzących do zawału serca, w sekwencji zdarzeń: emocje – przyspieszenie akcji serca i wzrost ciśnienia tętniczego – pęknięcie blaszki miażdżycowej w tętnicy wieńcowej – zaburzenia przepływu krwi w tętnicy wieńcowej – ból jako objaw niedotlenienia i zawału serca. Zdaniem biegłego u powoda współprzyczyną powstania zawału był proces miażdżycowy, który postępował stopniowo i był potęgowany przez nadciśnienie i

nikotyzm. Negatywne emocje w pracy były jedynie współprzyczyną zawału serca. Udział czynnika wewnętrznego i zewnętrznego w wystąpieniu zawału był równoważny.

Ponadto z opinii biegłego wynika, że zawał przebyty przez powoda w dniu 15 listopada 2016 roku nie ma związku z wypadkiem przy pracy z dnia 4 września 2015 roku i nie zwiększa opiniowanego uszczerbku na zdrowiu. Drugi zawał serca był zachorowaniem nie mającym związku z wypadkiem przy pracy i był wywołany wyłącznie czynnikiem wewnętrznym – niepowstrzymaną progresją procesu miażdżycowego w innej tętnicy wieńcowej. Z medycznego punktu widzenia jeśli objawy zawału wystąpiły u powoda krótko po zadziałaniu bodźca zewnętrznego w postaci stresu, to należy uwzględnić ten element jako mający znaczenie w zachorowaniu i przyjąć, że był on współprzyczyną zachorowania. Zadziałanie bodźca emocjonalnego jest uznanym elementem wystąpienia zawału, również u osób w małym zaawansowanym stadium choroby wieńcowej. To, że drugi zawał serca wystąpił u powoda bez związku ze stresem nie upoważnia do zignorowania udziału negatywnych emocji w wystąpieniu pierwszego zawału.

Sąd uznał za wiarygodne, opinie sporządzone w toku niniejszego postępowania przez biegłego sądowego. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie są rzetelne, oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i badaniu powoda i Sąd w pełni podzielił dokonane w niej ustalenia. Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłego. Tym bardziej, że wydana opinia zawiera pełne i jasne uzasadnienia, uwzględniające rozpoznane u powoda schorzenia i stopień ich nasilenia po przeprowadzonym leczeniu. Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonym przez biegłego opiniom, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że jest to specjalista z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym. Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto również przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który pomimo upływu czasu nie stracił na swojej aktualności. Sąd Najwyższy w swoim wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Organ rentowy wniósł zarzuty do opinii biegłego wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. Wskazać należy, iż biegły w sposób kompleksowy, jasny i logiczny uzasadnił wnioski opinii, odnosząc się do stanu chorobowego istniejącego u powoda przed wypadkiem i przyczyn wystąpienia zawału serca u powoda, zatem powoływanie w sprawie nowego biegłego było niecelowe i spowodowałoby niepotrzebne przedłużenie postępowania. Jednocześnie Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika strony pozwanej w przedmiocie opinii innego biegłego kardiologa jako spóźniony w świetle treści art. 207 § 6 k.p.c., bowiem brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, iż po stronie pozwanej istniały jakiegokolwiek przeszkody do złożenia wniosku dowodowego na wcześniejszym etapie postępowania.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonego postępowania, jak również wysokość kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy lub choroby zawodowej, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym w okresie od dnia 1 kwietnia 2017 r. do dnia 31 marca 2018 r., tj. 809 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 1 kwietnia 2016 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznał powodowi Z. S. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku

przy pracy, jakiemu uległ w dniu 4 września 2015 roku w kwocie(...)zł, o czym orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. mając na względzie treść opinii powołanego w sprawie biegłego, z której w sposób jednoznaczny wynika, że uraz stwierdzony po zdarzeniu z dnia 4 września 2015 roku w postaci zawału mięśnia sercowego nastąpił na skutek okoliczności wykonywanej pracy bezpośrednio przed zachorowaniem, przy czym okoliczności te były współprzyczyną zawału serca, zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 8 kwietnia 2016 roku, znak (...) i przyznał powodowi Z. S. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego w wysokości 100% podstawy wymiaru, o czym orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku.